

Explanatio sancti Thome

scipulos suos. et p̄rio t̄ymotheū. Sc̄do epaphroditū ibi. **R**ecessariū autē ꝛc. Circa primū primo premitit missio nē t̄ymothei. Sc̄do cōmendat eū ibi. **M**eminē ꝛc. **T**ertio innuit̄ tempus missionis ibi. **H**unc igit̄ ꝛc. **D**icit ergo. **S**pero ꝛc. **N**otandū est q̄ ap̄tus sic habuit fiducias in deo q̄ etiā minima attribuebat deo. 2. cor. 3. **N**ō q̄ sufficiens simus cogitare aliqd̄ a nobis quasi ex nobis. sed sufficiētia nostra ex deo est. **L**ittera est plana. **D**e inde cōmendat eū ꝛc. primo ex charitate ad eos. Sc̄do ex deuotioe ad ap̄tm̄ ibi. **E**xperimentū ꝛc. **E**t sic facit bonū mediator. q̄ illos diligit hūc venerat. **T**erz̄ primo ponit cōmendationē. Sc̄do exponit. ibi. **O**mnēs em̄ que ꝛc. **D**icit ergo. **D**itto ꝛc. **Q**uia neminē ꝛc. sc̄z in profectū v̄m̄. ps. **Q**ui inhabitare facit vni⁹ mois in domo **Q**ui sollicitus sit. Ro. 12. **Q**ui preest in sollicitudine. **S**impera affectioe. q̄ solū p̄pter deū. 2. cor. 1. **E**x sinceritas te sicut ex deo corā deo in x̄po loquimur. **R**atio autē quare. **M**eminē ꝛc. q̄ oēs que ꝛc. i. nō que ad salutē primo rū ꝛc. ad honorē dei querūt. sed que ad lucrū ꝛc. gloriā que rūt ꝛc. que sua sunt. **S**ed nūquid lucas ꝛc. epaphrodit⁹ et alij qui erāt cū ap̄lo querebāt que sua sunt? **R**espōdeo. **D**icendū est q̄ in societate ap̄li plures erāt qui hoc que rebāt qui ꝛc. deseruerūt eū. 2. t̄ymoth. 4. **D**emas em̄ me dereliquit diligēs seculū ꝛc. abiit thesalonicā. crescēs in galatiā. tytus in dalmaciā. lucas est mecum solus. **S**ed cōsuetudo est q̄ aliqui scriptura loquit̄ de nōnullis sicut de oibus. **I**ere. 6. **A** minori quippe vsq̄ ad maiorē oēs auaricie student. ꝛc. a p̄pheta vsq̄ ad sacerdotē cūcti faciūt dolū ꝛc. **E**t ideo est distributio accomoda. **E**t quō se habet ad me q̄ per experimentū ꝛc. **Q**uasi esset sp̄ca lis filius. 1. cor. 4. **I**deo misi ad vos t̄ymotheū qui est filius meus charissimus ꝛc. fidelis in dño ꝛc. **H**unc ergo sic sollicitū pro vobis sic mihi carū spero ꝛc. **S**ed quare nō statim? **E**t sciendū q̄ aliter est de x̄po ꝛc. de alijs sanctis. **I**n x̄po em̄ est plenitudo gratiar. vnde habuit semper noticiā oīm. nō sic alij sancti. **U**nde ap̄tus p̄uidebat aliqua de futuris circa se: aliq̄ ignorabat. **E**t sic non reuelatū erat sibi an deberet liberari de vinculis. ꝛc. ideo dicit. **M**ox ꝛc. q̄ si def̄ facultas personaliter veniā. **E**t ideo cōfido ꝛc. **S**ed liberat⁹ a vinculis nō fuit ps. **Q**uā tu illuminas lucernā meā dñe: deus meus illumina tenebras meas. **S**emp̄ em̄ aliquid tenebrosus est in sanctis. **D**einde cū dicit. **N**ecessariū ꝛc. p̄ponit in exemplum aliū suūz discipulū. sc̄z epaphroditū. **E**t primo describit ip̄m. **S**c̄do ostendit quō suscipiat̄. ibi. **E**xcipite ꝛc. **C**irca primū duo facit. q̄ primo cōmendat eū. **S**c̄do ostendit causam missionis ibi. **Q**uonia quidē ꝛc. **T**ercio eaz exponit ibi. **R**az ꝛc. infirmatus est ꝛc. **D**icit ergo. **N**ecessariū ꝛc. **R**ominat aut̄ eum frat̄e. p̄pter fidē. **M**at. 23. **O**mnēs vos fratres estis ꝛc. **C**ooperatorē sc̄z in labore predicatiōis. **P**rouer. 18. **F**rater qui luuat a fratre quā si ciuitas fortis ꝛc. **E**t cōmilitonē ꝛc. q̄ simul passi tribulationē. 2. t̄ymoth. 2. **L**abora sicut bonus miles x̄pi letis ꝛc. **A**postolū. i. doctore. **H**ic fuit ep̄us philippensū ꝛc. missus ab eis vt seruiret ap̄lo. ꝛc. ideo dicit. **M**inistrus necessitatis mee. **I**nfra. 4. **R**epletus sum acceptis ab epaphrodito quē misisti in odore suauitatis hostiā acceptā placentē deo ꝛc. **S**ed quare? ad satisfaciendū desiderio quo desiderio sperabat videre vos. **R**o. 1. **D**esidero em̄ vos ꝛc. **I**tem ad subueniendū sue tristitie: q̄ tristis erat de vestra tristitia qui audiuitis eū infirmari. **E**t exponit cām que est infirmitas sua vsq̄ ad mortē fm̄ lucidū medicor. nō aut̄ fm̄ p̄uidentiā diuinā. sed ad honorē dei. **I**ob. 11. **I**nfirmitas hec nō est ad mortē: sed p̄ gloria dei ꝛc. sed deus misertus est eius. ps. **M**iserere mei deus qm̄ in firmus sum ꝛc. **E**t nō solū ꝛc. q̄ tristitiā temporalē ꝛc. naturalē habui de afflictioibus suis sicut ꝛc.

x̄ps. **C**onsequēter cōcludit missionē ꝛc. pat̄ et littera. et ostendit quō recipiat̄. ꝛc. sc̄do huius cās. **R**ecipiedus est honorifice in dño cuius est minister. **Gal. 4. Sicut angelū dei excepistis me sicut x̄pm̄ iesu. i. thymo. 5. Qui bene presunt p̄bi duplici honore digni habeant maxie qui laborāt in verbo ꝛc. doctria ꝛc. **E**t hoc p̄pter ꝛc. i. p̄pter deū ꝛc. salutē fidelīū vsq̄ ad mortē **I**ob. 15. **M**aiorē charitatē nemo habet vt aīam suā ponat quis p̄ amicis suis ꝛc. **E**radēs. Jo. 10. **B**onus pastor animā suā ponit p̄ ouibus suis ꝛc. **E**t hoc vt impletet quod vos personaliter non potuistis circa meū obsequiū.**

Capitulum tertium.

DEcetero fratres mei gaudete in domino. eadē vobis scriber̄ et mihi quideꝝ non pigrum vobis autem necessariū. **V**idete canes: videte malos operarios. videte concisionem. **H**os enī sumus circumcisso qui spiritu seruiumus deo ꝛc. gloriāmur in x̄po iesu ꝛc. non in carne fiduciam habentes: quāq̄ ꝛc. ego habeo cōfidentiam in carne. **S**i quis alius videtur confidere in carne ego magis circumcissus octauo die ex genere israel: de tribu beniamin. hebreus et hebreis. sc̄dm̄ legē pharisus. sc̄dm̄ emulationem persequēs ecclesiam dei sc̄dm̄ iusticiam que in lege est conuersatus sine querela. **S**ed que mihi fuerūt lucra: hec arbitratus sum propter x̄pm̄ detrimenta. **V**erumtamen existimo omnia detrimentū esse propter eminentem scientiam iesu x̄pi domini mei propter que omnia detrimentum feci ꝛc. arbitror vt stercoꝝa vt x̄pm̄ lucrificā ꝛc. vt ꝛc. inueniar in illo.

Proposuit exempla que sequi deberēt: hic ostendit quō rū exempla debēt vitare. **E**t circa hoc tria facit. q̄ primo premitit quos vitare debēt. **S**c̄do exemplū vitandi per p̄uersionē sanctorū ibi. **H**os em̄ ꝛc. **T**ercio inducit ad vitandū eos quos illi reputabāt imitabiles ibi. **I**mitatores mei ꝛc. **T**erz̄ prima pars diuidit̄ in tres particulas. q̄ primo premitit fines huius doctrine. **S**c̄do scribendū necessitatē ibi. **E**adem vobis ꝛc. **T**ercio necessitatis rationē ibi. **V**idete ꝛc. **I**ntentio amonitiōis est remouere fideles gētes a legalib⁹ ad que quidaz eos inducebāt. **E**t ideo dicit. **O** fratres. sc̄z per fidē. decetero. i. postq̄ vos monui vt. s̄. **G**audete in dño t̄m̄ non in legalib⁹ obseruatijs. **Abac. 3. Ego aut̄ in dño gaudebo ꝛc. exultabo in deo iesu meo ꝛc. **E**t hoc q̄ eadē que dixi in p̄ntia non est mihi pigrū vobis scribere in absentia. **V**erba em̄ de facili transeūt sed scripta manēt. **Ecc. 38. Sapientia scribe in tpe vacuitatis ꝛc. **I**ude. 1. **D**em sollicitudinē faciēs scribēdi vobis de cōi vestra salute neesse habui scribere vobis ꝛc. **R**o. 15. **A**udacius scripsi vobis fr̄es ex p̄te tanq̄ in memoriā vos reducēs ꝛc. **E**t cā h⁹ necessitatis est q̄ in h̄at̄ seductores ꝛc. ideo oportet instāriū veritatē scribere. **U**n̄ dicit. **V**idete. i. obfuate ꝛc. **E**t tria de his dicit. sc̄z seuciā cordis irrationabilē. **U**n̄ dicit. **C**anes. **S**lo. **N**atura canis est vt statim ex ira latret: nō ex ratione sed ex cōsuetudine. **S**ic ꝛc. illi. **Esa. 56. C**anes impudentissimi nescierūt saturitatē. **I**psi pastores nescierunt intelligentiā ꝛc. **P**oc. vlti. **F**oris canes ꝛc. **S**c̄do pet̄****

in epistolam ad Philippenses III.

uerse doctrine seminatioe ibi. **M**alos operarios. qz in fideliter in vinea dñi laborant: nec bonaz semen in agro mittit. **Mat. 13.** Inimicus homo hoc fecit &c. 2. **thy. 2.** **C**ura respici p̄babilē exhibere deo &c. **T**ercio dissensionis ibi. **C**oncisionē. Et hoc verbo vitē in eoz sugillationē. **P**redicant enim circūcisionē que nō potest stare cū gratia xpi. **Gal. 5.** Si circūcidimini xps nihil vobis p̄derit. **A**nde alludens vocabulo dicit. **C**oncisionē quasi nō circūcisionē sed concisionē habeant. **¶** Deinde cū dicit. **M**os autē &c. ostendit quomō vīuēt a sanctis. **¶** Et primo quomō ab oibus. **S**ecūdo quō ab ipso ibi. **Q**ua p̄pter &c. **D**icit ergo. **E**go dico q̄ illi sunt cōciso sed nos vera circūcisio. **¶** Qui spiritu &c. **S**it autē duplex circūcisio scz corporalis & sp̄nalis. **R**o. 2. **N**on enim qui in manifesto iudeus est: neqz que in manifesto in carne est circūcisio. sed qui in abscondito iudeus est. et circūcisio cordis in spiritu non littera &c. **C**ircūcisio enim carnis est que est de sup̄fluo carnis. sed circūcisio spiritus per quā spiritus sanctus abscindit sup̄fluas interiores concupiscentias. **¶** Et ideo dicit. **M**os sumus &c. i. qui interiori circūcidit nos deo. **R**o. 2. **T**estis enim est mihi deus cui serui in sp̄i meo in euāgelio filij eius &c. 1. **c**or. 1. 4. **¶** Psallā spiritu psallā & mente. orabo spiritu orabo & mēte &c. **D**ata est autē circūcisio vt ostendit **R**om. 4. **E**t signū fidei abrae ostenderet. vt scz eius fides ostenderet vera que fuit fides de futuro semine. **S**il. 3. **A**brae dicte sunt p̄missioes &c. **E**t ergo circūcisio signū fidei abrae de xpo. **I**lle ergo circūcidit qui interiori per spiritū sanctū renouat in xpo qui est veritas circūcisionis. **C**ol. 2. **C**ircūcisio estis circūcisio nō manufacta in expoliatioe corpis carnis. sed in circūcisione xpi &c. **E**t non habetis fiduciā in carne. id est in carnali circūcisione qz dicit **Jo. 6.** **S**piritus est qui vivificat caro autē nō p̄deat quicqz. **S**umit autē caro aliquā in nobis p̄ carnali concupiscentia. quōz p̄o carnis cura. quōz p̄o carnis abstinētia. & vtrūqz debemus circūcidere nec in eis gloriari. **¶** Deinde cū dicit. **Q**uā q̄ ego &c. ponit exemplū propriū. & primo premitte emittentia suā quā habebat in statu legali. **S**ecūdo ostendit quomō eam cōtempnit ibi. **S**ed que &c. **P**rimū p̄ponit primo in generali. **S**ecūdo explicat per partes ibi. **C**ircūcisio &c. **C**irca primū duo facit. qz primo ostendit fiduciā quā habuit in legalibus dieb: **N**on debemus habere fiduciā in legalibus quāqz habet. id est posse habere si vellē quia in quo quis audeat inspicere dico: audeo & ego &c. vt dicit. 2. **c**orinth. 11. **E**t hoc etiā excellētius quia ego magis. 2. **c**or. 11. **E**t minus sapiēs dico plus ego &c. **E**t hoc totū facit vt efficacius destruat obseruationes legales. **M**ulti enim contempnit que nesciūt. & hoc nō valet. **S**ed tūc quā aliqz habet & contempnit & nō gloriatur in eis. **S**ic si ap̄lo nō habuisset locū in statu legalis poterat dici q̄ ideo ad statū euāgelij venit. **¶** Et ideo ostendit per hoc eminentiā suā in statu illo. **¶** Et primo quantū ad genus. **S**ecūdo quantū ad p̄uersionē ibi. **S**ecūdo legē &c. **¶** Quantū ad primū tripliciter. quantū ad generis sacramentū. quia circūcisio octaua die. **Señ. 17.** **¶** Et sit signū federis inter me & vos &c. **¶** Et dicit octaua die. quia hec erat differētia inter p̄selitos & eos qui erāt de genere abrae qz illi nō octaua die sed iam adulti quā p̄uertebatur. sed isti s̄m legem octauo die. **Señ. 17.** **¶** Infans octo diebus circūcidit ex vobis &c. **S**ic ergo nō vt p̄selitus sed vt vere israelita fuit. **S**ecūdo quantū ad ipm̄ genus. & primo quantū ad gentē cum dicit. **E**t genere israel. **E**t abraā enim due gentes descendērūt. **¶** Una per ysaac. et alia per ysm̄ael. **¶** De primo due. **¶** Una per esau. & alia per iacob. **S**ed alie due scz esau & ysm̄ael nō sunt cōsecrate hereditate: sed solus iacob qui & israel. **¶** Ideo dicit **E**t

genere israel. 2. **c**orinth. 11. **I**sraelite sunt & ego. **¶** Item quantū ad tribū qz in tribu israel erant quidā de ancillis scz de bala & zelfa. quidā de liberis. scz lya & rachel. **¶** Et inter istos quidā semper erāt in cultu dei. scz leui. iuda & beniamin. **¶** Alte tempe ieroboā conuerse sunt ad ydo la. **¶** Et ideo tribus beniamin priuilegiata erat: qz in fide & dilectioe vxoris & in ea templū. **¶** Deutro. 33. **B**eniamin amātissimus dñi habitabit cōfidenter in eo. quasi in thalamo tota die morabit & inter humeros illius requiesces &c. **Señ. 49.** **B**eniamin lupus rapax mane comedit p̄cedam & vespere diuidet spolia. **¶** Quo figurabat paulus q̄ fuit quōz cōtra ecclesiā. **¶** Tercio quantū ad nomen & linguā cum dicit. **H**ebrens. **¶** Aliqui dicūt q̄ hebreus dicit ab abraā. & hoc dicit **B**ugl. sed postea retractat. **S**ed dicit ab heber. de quo **Señ. 11.** **¶** Q̄ autē non ab abraā patet qz etiā abraā dicit hebreus **Señ. 14.** **¶** Nūciavit abrae hebreo. **¶** Dicit glo. super **Señ. 11.** q̄ tpe heber diuisum est labiū gentiū oim̄. & illa lingua remāsit in familia heber & in cultu vnus dei. et inter oēs hebreos. natus est etiā ex parētibz hebreis & ideo dicit. **E**t hebreis. **¶** Deinde ostendit suā eminentiā quo ad cōuersationē. **¶** Et primo quantū ad sectā cum dicit. **S**ecūdo legem phariseus. **¶** Apud iudeos siquidē erant tres secte. scz phariseoz. **¶** Sadduceoz. & esseoz. **¶** Sed pharisei magis ad veritatē accedebāt. qz sadducei negabāt resurrectionē neqz angelos. neqz spiritus. pharisei autē vtrūqz cōstent. vt dicit **Act. 23.** **¶** Et ideo in hoc cōmendabilior est secta phariseoz. **¶** Quomō autē phariseus fuerit dicit **Act. 26.** **¶** Quoniā s̄m certissimā sectā nostre religionis vixi phariseus &c. **¶** Secūdo quantū ad emulationē quā habuerūt in deo: licet nō s̄cōm scientiā in persequēdo xp̄ianos. **¶** Ideo dicit **Persequēs ecclesiā dei. Gal. 1.** **¶** Qui persequēbāt nos aliqui. nunc autē euāgelizāt fidē quā aliqui expugnabāt **Act. 26.** **¶** Et ego quidē existimauerā me aduersus nomen iesu nazareni debere multa cōtraria agere qd̄ & feci hierosolymis. **¶** Et multos sanctorū ego in carceribus inclusi &c. 1. **c**or. 15. **¶** Non sum dignus vocari ap̄lus quoniā persecutus sum ecclesiā dei. **¶** Tercio quantū ad innocentiam cōuersationis. **¶** Ideo dicit. **S**ecūdo iusticiā &c. **¶** Hec iusticia p̄sistit in exterioribus. sed iusticia fidei est cordis **Act. 15.** **¶** Fide purificās corda eoz. **¶** Nam quantū ad iusticiā exteriorē ap̄lus innocenter vixit. **¶** Et ideo dicit. **S**i ne querela. **¶** Non autē ait sine peccato. qz querela est peccatū scandali. **¶** Primoz in his que sunt exteriora. **¶** Luce. 1. **¶** Incedentes in oibus mandatis & iustificatiōibus domini sine querela &c. **¶** Et ideo nō est contrariū qd̄ dicitur **Ephe. 2.** **¶** In quibus & nos ambulauimus qz verā iusticiā fidei que facit hominē purū nō habuit sed solū legis. **¶** Deinde cū dicit. **S**ed que mihi &c. ostendit p̄emptū suē eminentie in legalibus. & primo ostendit p̄pter quid legalia p̄emptit in generali **S**ecūdo in sp̄ali ibi. **¶** Verū tū &c. **¶** Dicit ergo **H**ec que fuerūt &c. i. reputabā magna scz q̄ phariseus &c. **¶** Hec s̄m arbitratus p̄pter xpm̄ mihi detrimenta. id est reputo q̄ sunt mihi in detrimentū. **¶** Legales enim obseruantie que tpe legis erant efficaces post xpm̄ facte sunt noxie. **¶** Et ideo dicit detrimenta. **¶** Et finis hui⁹ est xpm̄. **¶** Et ideo dicit. **¶** Propter xpm̄. **¶** Et exponit quia primo p̄pter christū cognoscendū. **¶** Secūdo p̄pter xpm̄ adipiscendū. **¶** Quantū ad primū dicit. **¶** Verū tamen existimo omnia detrimenta esse verū est si eis inmitteret. **¶** Et hoc quod aliquādo feci reputo mihi detrimentū. **¶** Et hoc p̄pter desiderū recte scientie xpi dñi mei. 1. **c**orinth. 2. **¶** Nihil reputauī me scire nisi iesum xpm̄ & hunc crucifixū &c. **¶** Et hoc p̄pter eminentē scientiā &c. quia hec superat omnes alias scientias. **¶** Nihil enim melius potest sciri q̄ verbum dei in quo sunt oēs thesauri sapientie & sciē.

Explanatio sancti Thome

te abscondit. Col. 2. **Q**uantū ad secundū dicit. **P**ropter quē omnia etc. Et primo ostendit q̄ ppter xpm̄ ad piscendū contempnit legalia. **S**ecūdo ostendit q̄ possit xpm̄ adipisci ibi. **N**on habes etc. **D**icit ergo. **O**mnia de trimēta facio habendo me ad ea sicut ad detrimentū et vilia. et hoc vt xpm̄ lucrificeret. id est adipiscar ipm̄ et iūgar ei per charitatem.

Lectio secunda.

Non habens meam iusticiāz que ex lege est: sed illaz que ex fide est xpi ihesu: que ex deo est iusticia in fide ad cognoscendum illum: et virtutē resurrectionis eius et societatem passionis illius: cōfiguratus morti eius. si quo modo occurrā ad resurrectionem que est ex mortuis: non q̄ iam acceperim: aut iāz perfectus sim. **S**e quoz autem si quo modo comprehendaz in quo et comprehensus sum a xpo iesu. **F**ra tres ego me non arbitror comprehendisse. **U**nuz autem: que quidem retro sunt obliuiscens. ad ea vero que sunt priora extendens meipm̄ ad destinatum. persequor ad brauiū superne vocationis dei in xpo iesu.

Ostendit supra se preterita lucra cōtemnere. ppter xpm̄ et ostendit q̄ intendebat xpm̄ cognoscere et ipm̄ lucrari: et hoc intendit hic specialiter exponere. **E**t primo quomodo desiderat xpm̄ lucrari inueniri in eo per iusticiā. **S**ecūdo per passionis tolerantia ibi. **C**onfiguratus etc. **C**irca primū: primo ostendit que sit iusticia quā dereliquit. **S**ecūdo que sit quā querit ibi. **S**ed illam etc. **S**cilicet endū est autē q̄ iusticia quandoqz sumit vt est specialis virtus per quā homo ponit rectitudinē in his que sunt ad cōmunes conuictū et fm̄ q̄ est in his directiua. **N**am temperātia est circa interiores passiones. **I**usticia autē est ad alteruz. **A**lio modo iusticia dicit virtus generalis fm̄ q̄ homo seruat legē ppter bonū cōmune. et hoc modo frequēter in scriptura sacra ponit pro obseruantia diuine legis. **P**s. **F**eci iudiciū et iusticiā etc. id est legē quā seruabat ex amore quasi motus ex se. **E**t sic est virtus. **N**on autē si alio modo. id est ex aliqua exteriori causa scz vel ppter lucra vel ppter penas et si obseruatio ei displicet. **E**t fm̄ hoc est duplex modus iusticie. **U**nus est iusticie moralis. **A**lius est iusticie legalis per quā legē nō ex amore sed timore seruat. **E**t ideo dicit. **N**on habens meā iusticiā que ex lege est. quia vt dicit **A**ug. **B**reuis differētia legis et euangelij est amor et timor. **R**om. 8. **N**on accepistis spiritū seruitutis iterū in timore. sed accepistis spiritū adoptiōis etc. **S**ed si tua est quō est ex lege? **R**espondet. **I**mo est mea quia humana virtute absqz habitu gratie interioris iustificatis facio talia opera. sed ex lege est sicut a doctore. **M**ea est q̄ presumo per me eam seruare. **R**o. 10. **M**oyses em̄ scripsit qm̄ iusticiam que ex lege est qui fecerit hō viuēt in ea. **D**e hac iusticia quā querit tria dicit. **S**cilicet. modū adipiscēdi. actōz et fructū. **M**odus est qz nō adipiscit nisi ex fide xpi. **R**o. 5. **I**ustificati igit ex fide pacē habeamus ad deū per dnm̄ nostrū iesū xpm̄ etc. **R**o. 5. **I**usticia autē dei per fidē iesū xpi in oēs et super oēs qui credūt in eū. **A**ctor autē est deus et nō homo. **R**o. 8. **D**eus q̄ iustificat. **R**o. 4. **C**redēti autē in eū qui iustificat impiū reputat fides eius ad iusticiā fm̄ ppositū gratie dei. **E**t ideo dicit. **Q**ue ex deo est etc. **A**c. 15. **E**t spūs sanctus que dedit deus oibus etc. **F**ruct⁹ est

cognitio eius et virtus resurrectionis eius et societas sancta croz eius. **E**t de hmoi duplici cognitioe potest dupliciter agi. **U**no modo ex cognitioe vie et sic oportet tria cognoscere de eo. **P**rimo eius personā scz q̄ est verus deus et verus homo. **E**t ideo dicit: ad cognoscendū illū. **Jo. 14. T**anto tpe vobiscuz sum et nō cognouistis me etc. **S**ecūdo gloriā resurrectionis eius. **E**t dicit. **E**t virtutē resurrectionis eius. i. resurrectionē virtuosaz factā p̄ria virtute. **T**ercio qualē eū imitent ibi. **E**t societate. scz vt ei sociemur in passione. **1. petri. 2. X**ps passus est p̄ nobis vobis relinquetis exemplū vt sequamini vestigia eius etc. **S**ecūdo de cognitioe experimentalī: incipit a posteriori qd̄ est vltimū in executione et primū in intentione. **P**rimū est agnitio dei per essentia ad quā ducit fides. **I**ere. 31. **D**ēs cognosce me a minimo eoz vsqz ad maximū dicit dñs etc. **E**t ideo dicit. **A**d cognoscendū illū **S**ecūdo qz nō solū aīa glorificat sed ex hoc etiā corpus erit gliosuz. **Jo** dicit. **E**t virtutē resurrectionis eius. i. ex qua resurgem⁹ **1. cor. 15. S**i xps nō resurrexit vana est fides nostra etc. **T**ercio societate qz per experientia habebimus quāuz valeat societas passionis eius. **1. cor. 1. F**idelis autē deus per quē vocati estis in societate filij eius iesu xpi dñi nostri. **E**t dicit cū dicit. **C**onfiguratus etc. ostendit quō velit lucrari et inueniri in eo per tolerantia passionis. **E**t primo ponit tolerantia. **S**ecūdo fructū ibi. **S**i quō etc. **D**icit ergo. **I**nuentur nō solū habens iusticiā sed cōfiguratus morti eius vt patiar propter iusticiā et veritatē sicut xps. **S**al. vlti. **E**go em̄ stigmata dñi iesu in corpore meo porto. **F**ructus vero est si quō etc. **E**x passionib⁹ em̄ hic tolerans hō peruenit ad gloriā. **R**o. 6. **S**i em̄ cōplanta ti facti sumus similitudini mortis eius: simul et resurrectio nis erimus etc. **2. thy. 2. S**i cōmortui sumus et cōuiues mus. si sustinemus et conregnabim⁹. **R**o. 8. **S**i tñ p̄a parimur vt et glificemur etc. **E**t dicit si quō ppter difficultatē arduitatē et laborē. **M**at. 7. **A**ra est via que ducit ad vitā. et pauci sunt qui inueniūt eam etc. **A**mos. 4. **P**repara te in occurū dei tui israel etc. xps em̄ surrexit per potentia p̄p̄iam homo aut non p̄p̄ia potestate sed gratia dei. **R**o. 8. **Q**ui suscitauit iesum xpm̄ a mortuis viuificabit et mortalia corpora vestra ppter inhabitantē spiritū eius in vobis. **Q**ui pot intelligi de occurū sanctoū qm̄ occurrent xpo descendenti de celo ad iudiciū. **D**einde cū dicit. **N**on q̄ iā etc. ostendit quō differēt suū de se deriū. **E**t primo ostēdit qd̄ de se sentit. **S**ecūdo hoc ostēdit aliis vt ideoz de se sentiat ibi. **Q**uicūqz em̄ perfecti etc. **I**te rū prima in duas. qz primo ostendit quō deficit a perfectione intenta. **S**ecūdo hoc exponit ibi. **F**ra tres ego me etc. **C**irca primū duo facit. **P**rimo ostendit se nō peruenisse ad p̄fectionē. **S**ecūdo q̄ ad eā tendit ibi. **S**equor autē etc. **T**endens in aliud duo intēdit scz adipiscēti quēstū et fructū illo. **F**rustra em̄ quereret si non eo irueret et inhereret. **E**t ideo dicit. **N**on q̄ iā acceperim scz gloriā quā quero **S**ap. 5. **A**ccipiet regnū decozis et dyadema sp̄i de manu dei sui. **A**ut iam p̄sequi sim. **1. cor. 13. C**uz venerit qd̄ perfectū est euacuabit qd̄ ex parte est etc. **S**ed cōtra. **E**stote perfecti. **M**at. 5. **1. Sen. 17. E**stote perfectus. **R**espondeo. **D**icendū est qz duplex est perfectio. scz patrie et vie. **P**erfectio nanqz hominis cōsistit in hoc qz adheret deo per charitatē. qz vnūquodqz est perfectū scdm̄ modū quo adheret sue perfectioni. **A**nima autē potest adherere deo dupliciter perfecte. **U**no modo: vt totam actionē referat in deū actualiter cognoscat vt cognoscibilis est. **E**t hec est patrie. **S**ed in bestio vie est duplex. **U**na de necessitate salutis ad quā omnes tenent. scz vt in nullo cor suū quis applicet ad id quod est cōtra deū: sed habitualiter referat totaz vitam in eū. **E**t isto modo dicit dñs. **M**at. 22. **D**iliges dominū deum tuū etc. **E**t

Explanatio sancti Thome

lant sicut ego. Et vos scire potestis et regula et doctrina mea. 1. thymo. 4. Exemplum est fidelium in verbo. in conversatione. in charitate. in fide. in castitate. 1. petri. 5. Forma facti gregis et ex ario. Deinde cum dicit. Dulci et. Ponit ratio monitionis. et primo ex parte vitandorum. Secundo ex parte imitandorum ibi. Mostra autem conversatione. Re autem hoc videat ex odio dicit et premitit suam affectionem. Secundo ostendit quales sunt vitandi. ibi. Inimicos et. Dicit ergo. Dico quod imitandi indigent observatione. quia quidam aliter procedunt. scilicet de malo in peius. ps. In tenebris ambulat et. Quos et. vobiscum presens. nunc autem et flens pro compassione. Jere. 9. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum et plorabo die ac nocte interfectos populi mei. Et huius ratione ostendit dicens. Inimicos et. Quos describit primo ex opere. Secundo ex intentione ibi. Quos deus et. Item circa primum. Primo proponit opus. Secundo eventum operis ostendit ibi. Quos finis et. Opus eorum est exercitium inimicitie contra crucem christi. scilicet dicentium quod nullus potest saluari sine legalibus in quo evacuatur virtus crucis christi. Sal. 2. Si enim ex lege iusticia ergo christus gratis. id est sine utilitate mortuus est. 1. corinthio. 1. Verbum enim crucis perentibus quidem stulticia est: his autem qui salvi sunt id est nobis virtus dei est. Et quid eveniet? Certe nobis vita per crucem christi. illis autem contrarium quia incurrunt mortem. Unde dicit. Quorum finis interitus scilicet mortis eterne. Job. 28. Lapidem caliginis et umbram mortis dividit et. Deinde describit eos quantum ad intentionem. Et primo manifestat eorum intentionem. Secundo ostendit intentionis eventum. ibi. Et gloria et. Dicit ergo. Quos deus et. Quasi dicit. Ideo hoc dicit seminare scilicet legalia esse observanda propter lucrum et gloriam propriam ut satisfaciatur ventri. Rom. vlti. Domino non servit sed suo ventri. Et per dulces sermones et benedictiones seducit corda innocentium. Eccl. 6. Omnis labor hominis in ore eius. sed anima illius non implebitur. Et dicit deus: quia proprium dei est ut sit principium primum et finis ultimus. Unde qui pro fine habet aliquid illud est deus suus. Item querit gloriam suam. contra illud Job. 8. Ego gloriam meam non quero. est qui querat et iudicet et. Sed eventus eorum erit in confusione. Psal. 4. Gloria eorum in ignominiam commutabo. Et hoc eorum qui terrena sapiunt. id est quibus terrena placent et ea querunt. Et hi confundentur quia status eorum transit. Rom. 8. Si secundum carnem vixeritis moriemini et. Glo. Quos deus et. Dei proprius est iustificare. qui ergo in cibis iustificationem ponebant: dicebant deum ventrem. Item est in confusione. quia in confusione scilicet in circumfusione pudendorum occisione brutorum. Consequenter ostendit quales sunt imitandi. ibi. Mostra autem conversatione. Et primo describit in eis celestem conversationem. Secundo expectationem ibi. Unde saluator et. Tercio utilitate ibi. Qui reformabit corpus humile. et. Dicit ergo. Illi terrena sapiunt: sed non est sic de nobis quia nostra conversatio perficitur per contemplationem. 2. corinth. 4. Non contemplantibus nobis que videntur: sed que non videntur et. Item per affectionem: quia sola celestia diligimus. Item per operationem in qua est celestis representatio. 1. corinth. 15. Sicut portavimus imaginem terreni: portemus et imaginem celestis. Sed quare est ibi conversatio? quia inde expectamus optimum auxilium. ps. Levavi oculos meos in montes et. Math. 6. Ubi est thesaurus tuus ibi est et cor tuum et. Unde dicit. Unde expectamus saluatorem nostrum. Esa. 30. Beati omnes qui expectant eum. Luce. 12. Similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptijs et. Tria autem facit iste adventus. Primo commune resurrectio-

tionem. Ideo dicit. Reformabit corpus humilitatis. id est abiectionis quia est mortalitati subiectum. Job. 25. Domino putredo et filius hominis vermis. 1. corinth. 15. Seminatur in corruptione surget in incorruptione. seminatur in ignobilitate surget in gloria. seminatur in infirmitate surget in virtute. Hoc corpus sic abiectionis reformabit. id est ad formam propriam reduceret. Rom. 8. Qui suscitavit iesum christum a mortuis vivificabit et mortalia corpora nostra et. Item sanctorum imitationem. Ideo dicit. Configuratum corpori claritatis sue Corpus sicut christi est glorificatum per gloriam divinitatis sue. et hoc meruit per suam passionem. quicquid ergo participat virtute divinitatis per gratiam et passionem christi imitatur gloriam. Apoc. 3. Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo sicut et ego vici et sedebi cum patre meo in throno eius et. Job. 3. Similes ei erimus. Mathei. 13. Tunc iusti surgebunt sicut sol in regno patris eorum. Et hoc facit secundum operationem divinitatis sue. id est per virtutem in ipso per quam possit sibi subiacere omnia. Omnes enim christo subiacent. quidam quantum ad salutem. quidam quantum ad penam. In primis exercet misericordiam. In secundis iustitiam. ps. Omnia subiecti sunt sub pedibus eius et. 1. corinth. 15. Pater subiecit omnia filio. Job. 5. Quicquid pater facit et filius similiter facit.

Capitulum quartum.

Taq; fratres mei charissimi et desiderantissimi: gaudium meum et corona mea. Sic state in domino charissimi. Exhodium rogo: et synthicen deprecor idipsum sapere in domino. Etiam rogo et te germane compar. adiuva illas que mecum laboraverunt in evangelio cum clemente et ceteris adiutoribus meis: quorum nomina sunt in libro vite. Gaudete in domino semper: iterum dico gaude te. Abdestia vestra nota sit oibus hoibus. Dominus enim prope est. Nihil solliciti sitis sed in omni oratione et observatione cuius gratiarum actione petitiones vestre innotescant apud deum. Et pax dei que exuperat omnem sensum custodiat corda vestra et intelligentias vestras in christo iesu. De cetero fratres quecumque sunt vera. quecumque pudica. quecumque iusta. quecumque sancta. quecumque amabilia. quecumque bone fame. si qua virtus qua laus. discipline hec cogitate que et didicistis et accepistis et audistis et vidistis in me. Hec agite et deus pacis erit vobiscum. Supra proposuit eis exempla sequenda: hic per ammonitionem morale ostendit qualiter se debeant habere. Et primo ostendit qualiter se habeant in futurum. Secundo commendat eos de preterito ibi. Sausus sum autem et. Circa primum duo facit. Primo monet ad persistendum in iam habito. Secundo ad proficiendum in melius ibi. Gaudete in domino semper et. Iterum prima dividit in duas partes. Primo inducit ad perseverandum in generali. Secundo ponit speciales modos ad singulares personas ibi. Exhodium rogo et. Circa primum. primo commemorat ad eos suum affectum. Secundo ponit monitionem ibi. Sic state et. Affec-